

VOGON

Catch-UP

Toekomst Nederlandse kantoren(markt)

43e VOGON studiemiddag

Vrijdag 29 april 2016 – 14u00

**UP Office Building
Piet Heinkade 55, Amsterdam**

Vereniging van **O**nroerend **G**oed **O**nderzoekers **N**ederland

Het thema van de 43e VOGON studiemiddag is 'Toekomst Nederlandse kantoren(markt)'. Hierin onderzoeken we de toekomstige kantorenmarkt vanuit verschillende invalshoeken. De studiemiddag vindt zijn basis in toegepast en/of wetenschappelijk onderzoek, zo dicht mogelijk tegen de praktijk.

Dé stad is terug van weggeweest. Daar waar tot de jaren negentig veel mensen de stad de rug toekeerden en er suburbanisatie optrad, vooral naar de groeikernen, fungeert de stad nu weer als magneet (PBL 2015). Dit is een brede internationale trend. Volgens Ed Glaeser (2011) heeft dit zelfs geleid tot een economische 'triomf van de stad'. Hij en anderen binnen de agglomeratieliteratuur stellen dat door agglomeratievorming synergie-effecten optreden waardoor bedrijven en werknemers in steden innovatiever en productiever zijn. In de studiemiddag onderzoeken we deze ontwikkeling, met in het bijzonder de effecten op de kantorenmarkt. Dat doen wij met de volgende sprekers:

Edwin Buitelaar heeft diverse onderzoeken verricht naar onze werk- en leefomgeving. Op basis van empirie verklaart hij hoe de Nederlandse kantorenmarkt zich ontwikkelt. In zijn meest recente onderzoek heeft hij Nederlandse steden onder de loep genomen. Welke steden floreren het meest? Wat is zijn visie op de Nederlandse kantorenmarkt? Michael Hesp staat daarna stil bij de Nederlandse kantorenmarkt in internationaal perspectief. En wat volgens hem de (rand)voorwaarden zijn voor een locatie om zich te ontwikkelen tot (toekomstig) prime kantoorlocatie. Welke kantoorlocaties floreren en waarom? Vervolgens neemt Herman van den Berg ons mee in de wereld van de eindgebruiker. Wat zijn de trends? Wat is de invloed van deze trends op het kantoor van "de toekomst"? Vincent van der Meulen rond de studiemiddag af door stil te staan bij de wijze waarop een architect in zijn ontwerp rekening houdt met de ontwikkelingen die tijdens de studiemiddag aan bod zijn gekomen. Wat is zijn visie op de werkomgeving van de toekomst? De studiemiddag wordt afgesloten met een borrel.

De studiemiddag vindt plaats in kantoorgebouw **UP**, met schitterend uitzicht over het IJ in hartje Amsterdam en goed te bereiken per auto en openbaar vervoer:

De volgende sprekers zullen het thema voor ons uitwerken:

Sipke Feenstra, CEO The Office Operators

Sipke is Co-Founder en CEO van The Office Operators en tevens de gastheer van de middag. Hij zal het openingswoord verrichten en iedereen welkom heten in UP.

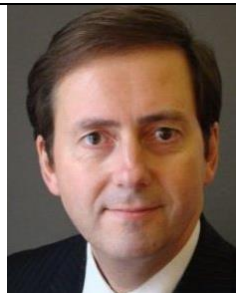
Edwin Buitelaar – Senior Onderzoeker en Programmaleider Ruimtelijke Ontwikkeling, Planbureau voor de Leefomgeving

Edwin Buitelaar trapt de studiemiddag af. Hij is als Senior Onderzoeker, Programmaleider bij het PBL en Research Fellow bij de ASRE veelvuldig betrokken bij onderzoeken naar het functioneren van onze werk- en leefomgeving. In zijn presentatie geeft hij vanuit de theorie en de empirie zijn visie op de kantorenmarkt in Nederland. Wat zijn key drivers?

Michael Hesp – Head of Strategy & Research Netherlands & Belgium, CBRE Global Investors

Michael adviseert onder andere het CBRE Dutch Office Fund inzake de strategie. Dit fonds won afgelopen jaar de MSCI Award voor beste sectorfonds. Michael zal een actueel en kwantitatief inzicht geven in ontwikkelingen in de kantorengebruikers- en beleggingsmarkt en dit in internationaal perspectief plaatsen. Hij geeft o.a. antwoord op de vraag wat is nu een prime kantoorlocatie? Wat zijn de (rand) voorwaarden voor een kantoorlocatie om zich te kunnen ontwikkelen tot "hotspot"?

Herman van den Berg – Partner, DTZ Zadelhoff

Herman van den Berg gaat in op de trends bij eindgebruikers. Waar willen ze gehuisvest zijn? En hoe willen ze gehuisvest zijn? Nu en in de toekomst. Herman kijkt als eindverantwoordelijke van de afdeling Occupier Services al jarenlang bij veel eindgebruikers in de keuken en denkt met ze mee over de te volgen huisvestingsstrategie. Tevens is hij founding father van het eindgebruikersplatform CREME.

Vincent van der Meulen – Partner, Kraaijvanger Architects

Vincent is door 'Europe 40 under 40' verkozen tot één van de 40 belangrijkste opkomende jonge ontwerpers binnen Europa. In 2014 is hij als partner toegetreden tot de directie van Kraaijvanger. Vincent neemt ons mee in zijn visie op de werkomgeving en het kantoor van de toekomst. Hoe beïnvloeden de trends die vandaag aan bod zijn gekomen het ontwerp? Wat is de rol van de architect? Hoe hebben de ontwerpen van Kraaijvanger (Rabobank HQ en Stadskantoor Utrecht) bijgedragen aan de werk- en leefomgeving van de medewerkers, de bewoners en de passanten?

Rudolf Bak – dagvoorzitter

Rudolf Bak treedt, met zijn jarenlange expertise over de Nederlandse kantorenmarkt, op als dagvoorzitter van deze studiemiddag. Rudolf is zelfstandig planadviseur, marktanalist en dataleverancier. Van hem verschenen onder andere de publicaties *Kantoren in Cijfers* en de *Kantorenatlas Nederland*.

Het programma is als volgt:

PROGRAMMA	
14u00 – 14u30	Ontvangst en koffie
14u30 – 14u40	Welkomstwoord door gastheer, Sipke Feenstra – The Office Operators
14u40 – 14u50	Introductie thema door middagvoorzitter, Rudolf Bak – R.L. Bak Property Research & Consultancy
14u50 – 15u20	Edwin Buitelaar – Planbureau voor de Leefomgeving
15u20 – 15u50	Michael Hesp – CBRE Global Investors
15u50 – 16u00	PAUZE
16u00 – 16u30	Herman van den Berg – DTZ
16u30 – 17u00	Vincent van der Meulen – Kraaijvanger Architects
17u00 – 17u05	Sluiting
17u05 – 18u00	Borrel

Tot slot enkele algemene informatie:

ALGEMENE INFORMATIE	
Datum:	Vrijdag 29 april 2016 van 14u00 – ca. 17u00 uur met aansluitend een borrel
Locatie:	UP Office Building , Piet Heinkade 55, Amsterdam
Kosten:	Voor VOGON-leden is de studiemiddag gratis, FRESH Alumni-leden betalen € 75,- en voor niet-leden zijn de kosten € 100,-. Introducee: zal éénmalig tegen 50% korting kunnen deelnemen.
Inschrijving:	U kunt zich inschrijven voor de studiemiddag door het bijgevoegde inschrijfformulier ingevuld terug te sturen, of een mail te sturen naar c.damen@asre.nl . Aanmelden is tevens mogelijk via www.vogon.nl . Na aanmelding ontvangt u een factuur (indien van toepassing) alsmede een routebeschrijving.
Informatie:	Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Ciska Damen, telefoon 020-6681129. U kunt ook faxen (020-6680361) of e-mailen naar c.damen@asre.nl . Voor algemene informatie over VOGON, zoals achtergrond en doelstellingen, kunt u de website raadplegen op www.vogon.nl

Wij hopen eenieder te mogen begroeten op de 43^e VOGON studiemiddag!

